

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 24.10.2022. – 28.10.2022.**

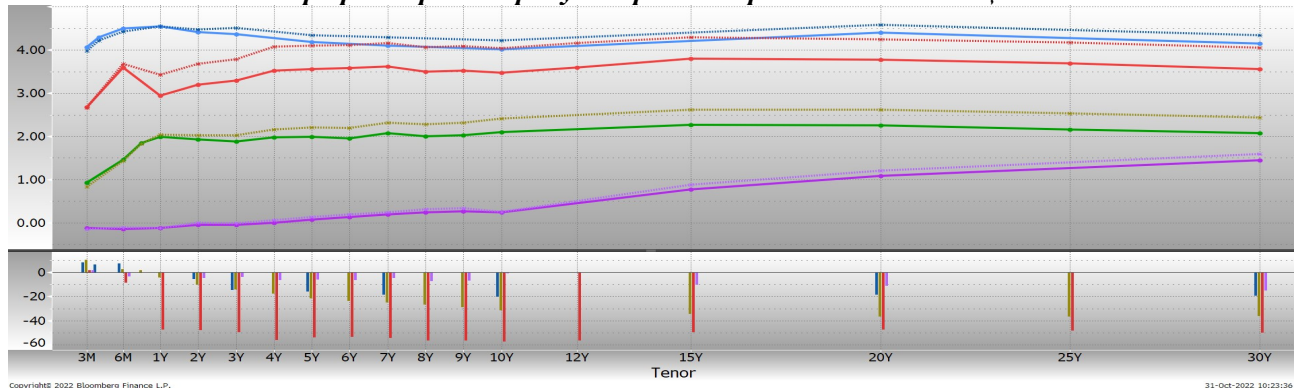
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	21.10.22	28.10.22	21.10.22	28.10.22	21.10.22	28.10.22	21.10.22	28.10.22
2 године	2.04	1.94	4.47	4.41	3.80	3.26	0.00	-0.05
5 година	2.21	2.00	4.34	4.18	4.15	3.58	0.14	0.08
10 год.	2.42	2.10	4.22	4.01	4.05	3.48	0.26	0.25

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubilllove

Доспијеће	Приноси		
	21.10.22	-	28.10.22
3 мјесеца	0.868	-	0.963
6 мјесеци	1.429	-	1.456
1 година	2.063	-	2.013

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 28.10.2022. године (пуне линије) и 21.10.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Упркос очекиваном повећању каматних стопа ЕЦБ, што се и десило у четвртак, приноси обвезница еврозоне су све до петка (када су објављене високе стопе инфлације за неколико чланица еврозоне) биљежили свакодневни пад, па је на седмичном нивоу дошло до смањења приноса обвезница дуж цијеле криве, а посебно на крајњем дијелу криве приноса. Приноси њемачких обвезница су смањени између 10 и 31 базни поен. Израженији пад приноса од 37 до 57 базних поена забиљежен је код обвезница Италије. ЕЦБ је у складу са очекивањима повећала све три кључне каматне стопе за 75 базних поена, други пут ове године. Референтна каматна стопа сада износи 2,00%, каматна стопа за кредитирање банака 2,25%, док је каматна стопа на депозите банака повећана на 1,50% (највећи ниво у посљедњих више од 10 година) са досадашњих 0,75%. Предсједница Lagarde инфлацију је описала као „изузетно високу и да ће остати изнад циљаног нивоа дужи временски период“. За економски раст је изјавила да је веома вјероватно да је економска активност у еврозони значајно успорила у III кварталу, као и да постоји „већа вјероватноћа рецесије“. Ипак, иако је из ЕЦБ саопштено да очекују додатна повећања каматних стопа, Lagarde је изјавила да ће **будуће одлуке монетарне политике бити зависне од економских података и да ће се доносити на принципу „састанак по састанак“**. Наведено је

ублажило очекивања везано за питање даљег, бржег, раста каматних стопа ове институције. Везано за питање повлачења квантитатних олакшица Lagarde је изјавила да се о томе није расправљало на овој сједници, те да ће то бити на дневном реду на сједници у децембру. ЕЦБ је најавила да ће се услови програма таргетираних дугорочних кредита банака (TLTRO), упркос критикама комерцијалних банака, промијенити од 23. новембра, као и да ће бити уведена три додатна датума за пријевремену отплату истих.

ММФ је упозорио европске владе да додатно не отежају борбу централних банака против инфлације користећи широке мјере помоћи становништву и компанијама да се изборе са енергетском кризом. ММФ наводи да би било која врста подршке требало да буде привремена и циљана, као и да за циљ има смањење потрошње.

Премијерка Италије Мелони је изјавила да ће нова Влада поштовати финансијска правила ЕУ, иако је најавила да ће предложити реформе ових правила. Истовремено, критиковала је стратегију повећања каматних стопа ЕЦБ.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прел.)	ОКТ	47,6	47,1	48,1
2.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	СЕП	6,0%	6,3%	6,1%
3.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	ОКТ	10,9%	11,6%	10,9%
4.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	ОКТ	6,5%	7,1%	6,2%
5.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	ОКТ	9,9%	12,8%	9,4%
6.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	ОКТ	8,1%	7,3%	9,0%
7.	Стопа инфлације – Ирска (прелим.)	ОКТ	-	9,5%	8,6%
8.	БДП – Њемачка (Q/Q) прелим.	III квартал	-0,2%	0,3%	0,1%
9.	БДП – Француска (Q/Q) прелим.	III квартал	0,2%	0,2%	0,5%
10.	БДП – Аустрија (Q/Q) прелим.	III квартал	-	-0,1%	1,9%
11.	БДП – Белгија (Q/Q) прелим.	III квартал	-	-0,1%	0,5%
12.	БДП – Шпанија (Q/Q) прелим.	III квартал	0,3%	0,2%	1,5%
13.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	ОКТ	92,4	92,5	93,6
14.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	ОКТ	-27,6	-27,6	-28,8
15.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	НОВ	-42,3	-41,9	-42,8
16.	Ifo индекс очекиваног распол. инвеститора – Њемачка	ОКТ	75,0	75,6	75,3
17.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	АВГ	-	23,1%	16,2%
18.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	СЕП	-3,2%	-3,0%	-4,0%
19.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	СЕП	-	-3,6%	-4,1%
20.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	СЕП	-	-7,0%	-4,7%
21.	Стопа незапослености – Финска	СЕП	-	6,7%	6,7%
22.	Стопа незапослености – Шпанија (Q/Q)	III квартал	-	12,67%	12,48%
23.	Укупан број незапослених – Француска (Q/Q)	III квартал	-	2.946.100	2.944.700

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су забиљежиле смањење на седмичном нивоу, које је више било изражено на средњем и крајњем дијелу криве. Исто је резултат очекивања да ће Фед успорити са политиком агресивног повећања референтне каматне стопе, што је надјачало ефекат објављивања позитивних економских индикатора. Министрица финансија САД Yellen је истакла да финансијски систем добро функционише упркос повећаној глобалној волатилности. Yellen је признала да је ликвидност на огромном тржишту обвезница смањена, што је повећало трошкове, али овај и други дијелови америчког финансијског система нису били извор финансијске нестабилности.

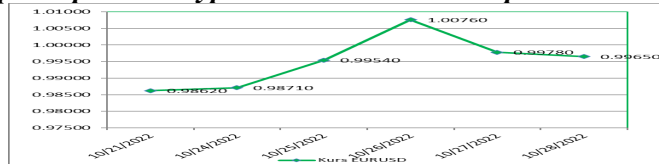
Тржишни учесници су фокусирани на сједницу FOMC-а која ће се одржати ове седмице, те већина очекује још једно, четврто у низу повећања од 75 базних поена ове године. Истовремено, инвеститори су подијељени око очекивања везаних за децембарску сједницу, односно да ли ће повећање износити 50 или 75 базних поена.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача ОКТ	105,9	102,5	107,8
2.	Продаја нових кућа (М/М) СЕП	-15,3%	-10,9%	24,7%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 21. окт	-	-1,7%	-4,5%
4.	Велепродајне залихе (М/М) Р СЕП	1,0%	0,8%	1,4%
5.	Поруџбине трајних добара (прелим.) СЕП	0,6%	0,4%	0,2%
6.	ВДП (Q/Q) годишње – (прелим.) III квартал	2,4%	2,6%	-0,6%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 22. окт	220.000	217.000	214.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених 15. окт	1.390.000	1.438.000	1.383.000
9.	Лични приходи СЕП	0,4%	0,4%	0,4%
10.	Лична потрошња СЕП	0,4%	0,6%	0,6%
11.	РСЕ дефлатор (Г/Г) СЕП	6,3%	6,2%	6,2%
12.	Индекс расположења потрошача Ун. Из Мичигена F ОКТ	59,6	59,9	58,6

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 0,9862 на ниво од 0,9965.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Велика Британија је у прошлој седмици изабрала новог премијера, Sunака, трећег у последња скоро два мјесеца, који има врло изазован задатак да обнови стабилност економије, након неколико година политичких и економских превирања. Очекује се да ће Sunak, који је уједно мултимиллионер, али и бивши шеф хед фондова, увести дубоке резове у потрошњи како би спасио фискалну репутацију Велике Британије, управо у моменту када је економија склизнула у рецесију под утицајем раста трошкова енергије и хране. Sunak је по проглашењу кандидатуре за премијера истакао да је Велика Британија сјајна земља, али се суочава са дубоком економском кризом. Министар финансија Hunt наставља са припремама за средњорочни фискални пакет који је иницијално био планиран за презентацију 31. октобра, уколико нови премијер жели да предложени пакет подржи на тај дан, истакао је гласноговорник бивше премијерке Truss, те додао да ће одлука бити на новом премијеру. Sunak је одгодио објављивање жељно очекиваног плана реструктурисања јавних финансија до 17. новембра, што је за двије и по седмице касније него што је иницијално планирано.

БоЕ је одгодила другу аукцију обвезница у оквиру квантитативних олакшица за 24. новембар умјесто 17. новембра, како би се избјегло преклапање са фискалним саопштењем Владе. Прва продаја је планирана за 1. новембар када ће бити понуђено 750 милиона GBP краткорочних обвезница. Sunak и Hunt истражују повећање пореза и смањење потрошње у вриједности до 50 милијарди фунти годишње како би попунили рупе у буџету, извјештава Financial Times.

Очекује се да ће БоЕ на састанку који се одржава ове седмице повећати трошкове позајмљивања за највише од 1989. године, упркос очекиваној рецесији која би се могла продубити смањењем потрошње које планира да уведе нови премијер Sunak. Већина аналитичара прогнозира да би раст каматне стопе могао износити 0,75%. Поред тога, БоЕ би требало да постане прва од четири највеће централне банке у свијету, која би требало да почне са продајом обвезница које је куповала кроз програм квантитативних олакшица.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор Р	ОКТ	48,0	48,4
2.	PMI услужни сектор Р	ОКТ	49,0	50,0
3.	PMI композитни индекс Р	ОКТ	48,0	49,1
4.	СВИ пословни оптимизам	ОКТ	-	-21

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,87310 на ниво од 0,85812. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,1303 на ниво од 1,1615.

ЈАПАН

БоЈ је на састанку MPC у петак задржала политику ултраниских каматних стопа и тиме одбацила дугорочне тржишне шпекулације да ће прилагодити монетарну политику у таласу пооштравања, као што то раде друге централне банке, јер страхови од рецесије смањују изгледе за солидан опоравак. БоЈ је задржала референтну каматну стопу на нивоу од -0,1%, док је циљани ниво приноса на десетогодишње државне обвезнице и даље 0,0%. Одлука је донијета само неколико сати након што је премијер Кишида најавио пакет од 200 милијарди USD нове потрошње како би ублажили штету узроковану растућим цијенама енергије, дјелимично и због депрецијације JPY. У новим кварталним пројекцијама БоЈ је ревидирала прогнозе инфлације до 2024. године уз упозорење да су ризици све већи са растућим инфлаторним притиском. Очекује се да ће повећање основне инфлације утицати на раст средњорочних и дугорочних инфлаторних очекивања, те да ће довести до одрживог раста цијена праћеног растом плата, наводи се у саопштењу БоЈ. Ревидирана прогноза основне инфлације износи 2,9% за годину која се завршава у марту 2023. године (претходно прогнозирано 2,3%). Повећана је и прогноза инфлације за фискалну 2023. и 2024. годину на 1,6%, што је знатно испод циљаног нивоа од 2%. БоЈ је због страха од глобалне рецесије смањила прогнозе економског раста за фискалну 2022. и 2023. годину. Гувернер Курода је изјавио да Јапан остварује извјесан напредак ка постизању циљаног нивоа инфлације од 2%, јер растуће цијене повећавају могућности да ће више компанија повећати плате током наредне године, те додао да БоЈ није ни близу повећања каматних стопа са овом инфлацијом која ће се вјероватно смањити испод 2% у годинама које долазе. Министар финансија Сузуки је поводом великих волатилности JPY изјавио да Министарство финансија штити слаб JPY на валутним тржиштима, док је БоЈ одржавала ултрастимулативну монетарну политику штампајући новац, те да нема контрадикторности у комбинацији ове двије политике.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ОКТ	-	50,8
2.	PMI индекс услужног сектора Р	ОКТ	-	52,2
3.	Композитни PMI индекс Р	ОКТ	-	51,0
4.	Продаја широм земље (Г/Г)	СЕП	-	26,1%
5.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	СЕП	4,3%	10,7%
6.	Индекс услужног сектора произвођачких цијена (Г/Г)	СЕП	2,1%	2,0%
7.	Водећи индекс F	АВГ	100,9	98,9
8.	Коинцидирајући индекс F	АВГ	101,7	100,1
9.	Стопа инфлације у Токију (Г/Г)	ОКТ	3,3%	2,8%
10.	Стопа темељне инфлације у Токију (Г/Г)	ОКТ	2,0%	1,7%
11.	Стопа незапослености	СЕП	2,5%	2,5%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 145,68 на ниво од 147,00. JPY је благо апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 147,65 на ниво од 147,60.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 85,05 USD (86,24 EUR).

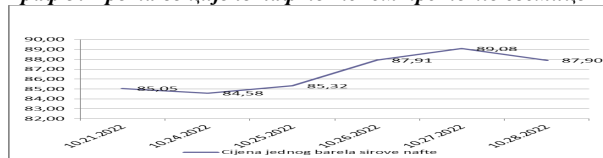
Почетком седмице цијена нафте је била прилично стабилна, након што су објављени подаци за пословни сектор у САД који су били лошији од очекиваних, те су тако ослабљена очекивања агресивнијег раста каматних стопа Феда. Са друге стране, подаци о успореној тражњи за нафтом из Кине такође лимитирају цијену нафте. До средине седмице цијена овог енергента је наставила да се повећава, те је у сриједу забиљежен раст од око 3% дневно под утицајем рекордног извоза нафте из САД, али и због тога што су рафинерије радиле више него иначе за овај период године. Цијена је и наредног радног дана наставила са растом због рекордног извоза сирове нафте из САД што је протумачено као смањење забринутости због рецесије.

Цијена нафте је током трговања у петак смањена у односу на дан раније након што је Кина, највећи увозник нафте, проширила ограничења везана за Ковид19, иако се очекивао седмични раст цијене под утицајем забринутости због понуде овог енергента и изненађујуће позитивних економских података.

ОПЕС сматра да ће свјетска тражња за нафтом наставити да расте дуже него што многи аналитичари очекују, те се не очекују значајне промјене по овом питању у наредном извјештају ОПЕС-а. Очекивања ће остати слична упркос повећаној улози обновљивих извора енергије и електричних аутомобила, наводе два извора из ОПЕС-а. Планирано је да ОПЕС ревидира дугорочне прогнозе у извјештају World Oil Outlook који се објављује 31.10.2022. године.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 87,90 USD (88,21 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је повећана за 3,35%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не носи одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.657,69 USD (EUR 1.680,89).

До средине седмице цијена злата је постепено повећана углавном под утицајем слабијег USD, али и након што је слабост економије САД појачала очекивања да ће Фед вјероватно успорити темпо повећања каматних стопа. Значајнији раст је забиљежен у сриједу када су приноси на државне обвезнице смањени, а појачана очекивања да би Фед могао успорити рапидан раст каматних стопа.

Цијена злата је током трговања у петак благо смањена у односу на дан раније под утицајем апрецијације USD. Инвеститори сада очекују успорење раста каматне стопе Феда крајем године, те су се сада усмјерили на одлуку FOMC-а на састанку који се одржава у овој седмици.

Цијена злата се налази на путу да забиљежи седми узастопни мјесечни пад, што би био најдужи пад цијене злата од 1960. године, а уочи још једног повећања референтне каматне стопе Феда које се очекује у овој седмици. Само у овој години цијена је смањена за 20%. У марту је цијена биљежила највећи раст у овој години, у моменту када су се развили сукоби на релацији Украјина – Русија, а након тога цијена се сваког мјесеца смањивала за око 1%. Агресивно повећање референтне каматне стопе Феда са циљем успоравања инфлације утицало је на апрецијацију USD, док је цијена злата смањена јер су инвеститори перципирани USD као сигурну валуту. Снажнији USD, те раст приноса на државне обвезнице су лоши по цијену злата с обзиром на то да злато не нуди било какву камату, а цијена се изражава у доларима.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.644,86 USD (EUR 1.650,64). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је смањена за 0,77%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

